

INHOUD

WOORD VAN DANK.....	v
VOORWOORD.....	vii
LIJST VAN AFKORTINGEN.....	xxi
<i>INLEIDING</i>	xxiii
<i>DEEL 1. BEGRIPPEN EN REFERENTIEKADER</i>	1
INLEIDING.....	3
HOOFDSTUK 1. INSTITUTIONELE EN SECTORALE ARBITRAGE.....	5
HOOFDSTUK 2. LEGITIEME EN EFFICIËNTE WERKING.....	9
HOOFDSTUK 3. BRONNEN VAN RECHT.....	13
I. Belgisch Recht.....	13
II. Internationaal recht en verdragen.....	15
III. Reguleringen van soft law.....	17
IV. EB-net en Europese regelgeving inzake arbitrage.....	19
<i>DEEL 2. SECTORALE ARBITRAGE-INSTELLINGEN IN BELGIË</i>	25
INLEIDING.....	27
HOOFDSTUK 1. DE ARBITRALE EN VERZOENINGSRAAD VAN DE FEDERATIE DER BELGISCHE DIAMANTBEURZEN.....	29
HOOFDSTUK 2. ALFAPORT ANTWERPEN.....	35

HOOFDSTUK 3. ARBITRAGE- EN VERZOENINGSKAMER VOOR GRANEN EN ZADEN VAN ANTWERPEN.....	39
HOOFDSTUK 4. SYNDICALE KAMER VOOR DE HANDEL IN VEEVOEDER, RIJST EN PEULVRUCHTEN	43
HOOFDSTUK 5. BELGAPOM EN RUCIP.....	47
HOOFDSTUK 6. ARBITRAGECOMMISSIE VOOR DE SECTOR INDUSTRIEGROENTEN	51
HOOFDSTUK 7. ARBITRAGE IN DE SPORT	55
I. Belgische Arbitragecommissie voor de Sport.....	56
II. Koninklijke Belgische Voetbalbond.....	59
HOOFDSTUK 8. ARBITRAGE VAN DE NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN BIJ DE BALIE TE BRUSSEL.....	63
HOOFDSTUK 9. GESCHILLENCOMMISSIE REIZEN	65
HOOFDSTUK 10. GESCHILLENCOMMISSIE MEUBELEN.....	73
HOOFDSTUK 11. GESCHILLENCOMMISSIE VERBRUIKERS- TEXTIELREINIGERS	77
HOOFDSTUK 12. LEGIBEL (VERZEKERINGEN)	81
HOOFDSTUK 13. ARBITRAGE VZW (VERZEKERINGEN)	85
<i>DEEL 3. WILSAUTONOMIE EN VRIJE OVEREENKOMST TOT ARBITRAGE</i>	<i>89</i>
INLEIDING	91
HOOFDSTUK 1. ARBITRAGEOVEREENKOMST EN WILSAUTONOMIE	93
I. Algemene geldigheidsvereisten.....	93
II. Arbitragebeding in een toetredingscontract	95
III. Het “principe van vrijheid” voor consumenten.....	98

HOOFDSTUK 2. ARBITRAGEOVEREENKOMST DOOR TOETREDING TOT DIAMANTBEURS.....	105
Inleiding	105
I. Totstandkoming van de arbitrageovereenkomst	105
II. Economisch belang van lidmaatschap van een diamantbeurs	109
1) Leden van een diamantbeurs	109
2) Diamantbeurs als beroepsorganisatie	111
III. Verplichte aanvaarding van arbitrage bij toetreding	112
1) <i>De jure</i> keuzevrijheid	112
2) <i>De facto</i> keuzevrijheid?	115
 HOOFDSTUK 3. BESCHERMING VAN DE ECONOMISCH ZWAKKERE PARTIJ TEGEN VERPLICHTE ARBITRAGE	 117
 HOOFDSTUK 4. WILSAUTONOMIE IN DE SPORTSECTOR: NUANCERING	 123
I. Rechtsmacht van de B.A.S. en de Voetbalbond	123
II. Bescherming van de professionele sporter	126
 BESLUIT	 135
 <i>DEEL 4. EFFICIËNT EN LEGITIEM VERLOOP VAN DE ARBITRAGEPROCEDURE.....</i>	 139
 HOOFDSTUK 1. BETEKENIS VAN ARTIKEL 1683 GER.W. VOOR AANHANGIGMAKING VAN SECTORALE ARBITRAGE	 141
Inleiding	141
I. Aanhangigmaking volgens Belgisch recht	141
II. Aanhangigmaking volgens diverse sectorale arbitragereglementen	142
III. Belang van een duidelijke regeling	146
IV. Onduidelijkheid over aanhangigmaking bij de Geschillencommissie Reizen	148
1) Vonnis van 26 februari 2002	148
A. Feiten ten grondslag van het vonnis van 26 februari 2002	148
B. Redenering van de rechtbank in het vonnis van 26 februari 2002	149
2) Vonnis van 16 oktober 2003	150

A.	Feiten ten grondslag van het vonnis van 16 oktober 2003	150
B.	Redenering van de rechtbank in het vonnis van 16 oktober 2003	152
3)	Probleemstellingen in het vonnis van 16 oktober 2003 van 26 februari 2002	153
4)	Kritische bedenkingen bij de rechtspraak van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel.	158
Besluit	161

**HOOFDSTUK 2. SAMENSTELLING EN AANSTELLING VAN
HET SCHEIDSGERECHT. 163**

I.	Probleemstelling	163
II.	Samenstelling en aanstelling van arbiters volgens Belgisch recht.	164
III.	Aanstelling van de arbiters volgens diverse sectorale arbitragereglementen	165
IV.	Samenstelling van het scheidsgerecht volgens diverse sectorale reglementen	167
V.	Onafhankelijkheid, onpartijdigheid en paritaire samenstelling.	171
1)	Definiëring van de begrippen “onafhankelijkheid” en “onpartijdigheid”	171
2)	Onafhankelijkheid, onpartijdigheid en gelijkheid in de Belgische wetgeving.	173
3)	Garanties bij sectorale arbitrage-instellingen	177
A.	Structurele onafhankelijkheid en gelijkheid.	177
B.	Wraking	182
C.	Algemene kwaliteitsvereisten en garanties	185
4)	Cumul van functies en schijn van partijdigheid.	188
A.	Vraagstelling.	188
B.	Onverenigbaarheid van functie van arbiter en bemiddelaar . .	189
1.	Wettelijkheid en wenselijkheid.	189
2.	Regeling in diverse sectorale arbitragereglementen	195
C.	Cumul van functies.	197
1.	Onverenigbaarheden in hoofde van de rechter	197
2.	Doctrines van “préjugé”	200
3.	Toetsing van sectorale arbitrage aan het recht.	200
VI.	Hybride figuur van de Eerste Voorzitter bij de AVR Diamant	204
1)	Samenstelling van de AVR Diamant.	204
2)	Verschillende hoedanigheden van Eerste Voorzitter	206
3)	Eerste Voorzitter als kortgedinginstantie: cumul van jurisdictionele en administratieve functies	208

4) Onafhankelijkheid van arbiters vis-à-vis Eerste Voorzitter	210
Besluit	211
HOOFDSTUK 3. AKTE VAN OPDRACHT EN PROCEDUREAGENDA ..	215
HOOFDSTUK 4. VOORLOPIGE EN BEWARENDE MAATREGELEN ..	221
Inleiding	221
I. Omschrijving	221
II. Regeling in diverse sectorale arbitragereglementen	223
III. Wettelijke en verdragsrechtelijke regeling: referentiekader voor toetsing van legitimiteit en efficiëntie	227
Inleiding	227
1) Kortgedingrechter en arbiter onder het Verdrag van New York ...	227
2) Kortgedingrechter en arbiter zijn beiden beperkt bevoegd onder Belgisch recht	230
3) Kortgedingrechter en arbiter hebben samenlopende bevoegdheden	233
4) Afwijkende sectorale regeling maar in beperkte mate toegelaten ..	235
A. Contractuele uitsluiting van bevoegdheid kortgedingrechter is legitiem	235
B. Niet-collegiale beslissing is illegitiem	237
C. <i>Ex parte</i> beslissing is illegitiem	238
1. <i>Ex parte</i> maatregelen in het Belgische recht	238
2. Herziening van UNCITRAL Modelwet	240
3. Legitimiteit van <i>ex parte</i> procedure van de AVR Diamant	244
D. Beroep op afzonderlijke instantie andere dan het scheidsgerecht ten gronde is legitiem	246
5) Arbitraal kort geding in het Nederlandse recht en het NAI	255
A. Verschillende kortgedingprocedures en hun juridische basis	255
B. Beslissingsbevoegdheid <i>ratione temporis</i>	256
C. Beslissingsbevoegdheid <i>ratione materiae</i>	258
D. Draagwijdte van de beslissing	259
IV. Efficiënte allocatie van kortgedingbevoegdheid	259
Inleiding	259
1) Kortgedingrechter	260
2) Geïntegreerd arbitraal kort geding	261
A. Hybride scheidsgerecht of spoedarbitrage	261
B. Exclusief arbitraal kort geding	262

C. Inclusief arbitraal kort geding	262
3) Afdwingbaarheid en uitvoerbaarheid van voorlopige en bewarende maatregelen	263
Besluit	270
HOOFDSTUK 5. ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN HET SCHEIDSGERECHT	273
HOOFDSTUK 6. EFFICIËNTIE DOOR SNELHEID	279
HOOFDSTUK 7. EFFICIËNTIE EN LEGITIMITEIT DOOR REDELIJKE KOSTPRIJS	287
HOOFDSTUK 8. CONFIDENTIALITEIT IS GEEN PRIORITEIT	293
 <i>DEEL 5. LEGITIEME ARBITRALE UITSPRAAK EN HAAR EFFICIËNTE UITWERKING</i>	 <i>299</i>
INLEIDING	301
HOOFDSTUK 1. FORMELE EN INHOUDELIJKE VEREISTEN VOOR EEN LEGITIEME ARBITRALE UITSPRAAK	303
I. Formele wettelijke vereisten	303
II. Inhoudelijke wettelijke vereisten	307
III. Sectorale arbitragereglementen: algemeen overzicht en bijzondere gevallen	309
IV. Vonnis van 27 november 2002: vernietiging arbitrale uitspraak op grond van afwezige handtekening	311
1) Feiten ten grondslag van het vonnis van 27 november 2002	311
2) Redenering van de rechtbank in het vonnis van 27 november 2002	312
3) Analyse van de rechtspraak: het ontbreken van een handtekening als grond tot vernietiging	313
HOOFDSTUK 2. RECHTSMIDDELEN	317
I. Gewone rechtsmiddelen	317
1) Hoger beroep: wettelijke en sectorale regeling	317
2) Andere rechtsmiddelen in sectorale arbitrage	322

II. Buitengewone rechtsmiddelen	325
1) Vordering tot vernietiging: regeling in het Belgische recht en de arbitragereglementen.....	325
2) Afstand van vernietigingsvordering onder Belgisch recht	327
3) Legitimiteit van artikel 1717, 4 Ger.W. in het licht van de universele beginselen van “due process” en niet-discriminatie zoals verwoord in het EVRM	330
A. Artikelen 6 en 13 EVRM: recht op eerlijk proces en daadwerkelijk rechtsmiddel	330
B. Artikel 14 EVRM: beginsel van niet-discriminatie	335
C. Artikel 1717, 4 Ger.W. en de aansprakelijkheid van de Belgische Staat in het licht van het EVRM	337
4) Opportuniteit van afstand van vernietigingsvordering: praktische bedenkingen	339
5) Afstandsbeding in arbitragereglementen: louter “pour impressioner les innocents”?.....	340
HOOFDSTUK 3. TENUITVOERLEGGING	343
I. Gedwongen tenuitvoerlegging en sectorale arbitrage.....	343
II. Informele mechanismen van tenuitvoerlegging: sancties bij de niet-naleving van een arbitrale uitspraak	345
BESLUIT	349
<i>DEEL 6. ILLEGITIEME EN INEFFICIËNTE ARBITRAGE: AANSPRAKELIJKHEID VAN DE ORGANISERENDE ARBITRAGE-INSTELLING.....</i>	351
INLEIDING	353
HOOFDSTUK 1. FUNCTIEOMSCHRIJVING VAN EEN ARBITRAGE-INSTELLING	355
HOOFDSTUK 2. AANSPRAKELIJKHEID OF IMMUNITEIT VAN EEN ARBITRAGE-INSTELLING.....	359
I. Vraagstelling	359
II. Immunititeit.....	359
1) Omschrijving	359

2)	Absolute immuniteit: common law traditie in de Verenigde Staten van Amerika	361
3)	Relatieve immuniteit: Franse Cubic-arrest	364
4)	Immuniteit van Belgische arbitrage-instellingen	366
III.	Immuniteit van een arbitrage-instelling ten aanzien van de consument	368
	Inleiding	368
1)	B2C arbitrage-instellingen en hun regeling in Californië	369
2)	WHPC: toepassingsgebied en bescherming van de consument	371
	A. Probleemstelling	371
	B. Consument	372
	C. Verkoper	373
3)	Consument beschermd tegen te vergaande immuniteit van een sectorale arbitrage-instelling	378
HOOFDSTUK 3. GESCHILLENCOMMISSIE REIZEN MOET HAAR VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN		379
I.	Geschillencommissie Reizen is aansprakelijk bij fout.	379
II.	Plicht om door het eigen reglement opgelegde regels en termijnen te respecteren	380
BESLUIT		383
<i>BESLUIT</i>		385
	Eerste besluit: De economisch zwakkere partij geniet een bijzondere bescherming in sectorale arbitrage.	387
	Tweede besluit: De sectorale arbitrage-instelling vervult een ondersteunende rol die van groot belang is voor het efficiënte en legitieme verloop van sectorale arbitrage	389
	Derde besluit: De aanzienlijke input van de sector in de beslechting van het geschil heeft tegelijk een gunstige én een negatieve invloed op de efficiënte en legitieme werking van sectorale arbitrage.	390
	Vierde besluit: De sectoren streven ernaar om de geschillen zo veel mogelijk autarkisch op te lossen, <i>i.e.</i> zonder tussenkomst van de rechterlijke macht	392
	Vijfde besluit: De hoge graad van “pragmatisme” die de sectorale arbitrage typeert, vraagt een sterke ondersteuning van de wetgever. Deze ontbreekt in een aantal gevallen.	393

BIJLAGEN.....	397
ALGEMENE BIBLIOGRAFIE	523
TREFWOORDENREGISTER.....	543